

Torp nr 26

Torpet Österås under Bäne Engelsmansgården

Bebott 1825- ca 1930

1825-1831

Står som "nybygge" från 1825.

Första familjen:

Sven Andersson (1800-1879) Född i Närunga, troligtvis i torpet Svedjan "Torp på Nordhults och Mellomgjerdes ägor". (Fel födelseuppgift följer honom i kyrkböckerna. Står 1800-02-23 men bör vara 1800-02-09.) Kom senast från Bäne Frälsegården i Hol. Hade 1818-1819 varit dräng i närbelägna Oryd.

H. **Elin Larsdotter** (1801-1880) Född i Närunga (nuvarande Skogsbygden), troligtvis i Räfholmen, Kampa Rote.

Elin bodde med sina föräldrar och syskon från 1802 i "Nybygge vid Rydet, torpet Skogen" under Elofsgården, Horla. Hon var syster till "Skoga-Petter" som blev ihjälslagen (se information om detta vid listan om torpen) och var även syster till Andreas Larsson som bodde i torpet Sågebacken under Oryd. (se torp 25)

Sven och Elin hade gift sig 1825 när de flyttat hit till Österås.

Deras barn födda här:

1. Anders (1826-1898) Dopvittnen från Oryd och Holskaryd. Utbildar sig till skomakare och bildar familj i Alingsås. Finns senare i Göteborg och dör av självmord genom "skottskada" på Gibraltar, Göteborgs Domkyrkoförsamling.

2. Maja Stina (1828-1894) Dopvittnen från "under Horla Krusagård", Horla Skog och Kärtared. Bildar familj i Alingsås stad. Död där.

3. Bengt (1829-1852) Dopvittnen från Hulåsen, Oryd, Skogen. Till Göteborg 1848. Dog av smittkoppor i Göteborg. Var fabriksarbetare, ogift.

1827-1828 tog familjen hand om en pojke, **Johannes Andersson** (1814-1847) från soldatstommen i Uddabo. Han och hans syskon blev utplacerade efter att de blivit föräldralösa. Johannes far var soldat Anders Lustig (1786-1826).

Familjen till Lena 1831. Får fler barn och flyttar runt en del. Sven står som arbetare när han dör av luftrörsinflammation i Fattighuset, Alingsås stadsförsamling. Även Elin dör i Fattighuset i Alingsås.

1831-1875

Nästa familj kom 1831 inflyttade från Alingsås.

Anders Svensson (1800-1842) Troligtvis från soldatstommen Olofstorps Tå, Bälinge, son till soldat Sven Svärd. Anders dör här på Österås i tarmvred.

H. **Christina Andersdotter** (1806-1874) Hon var född på Nord Klefhult, Nåruna. Hennes far var soldaten Anders Andersson Hult, född 1780. Enligt "Gårdar och torp i Skogsbygden" av Skogsbygdens Hembygdsförening 1995, blev han tillfångatagen "av fransmännen vid Ferdinandshof 16 april 1807" och var försvunnen efter det. Christinas mor Stina Andersdotter "bodde kvar med familjen i Klefshultstorp/Damsjöbacke sedan maken försvunnit". Christinas mor dog 1814 i barnsbörd och de föräldralösa barnen placerades ut. Christina kom 1816 till Bäne Loftsgården i Hol och "Husbonden förmyndare" verkar det stå i Husförhörsboken. År 1817-1821 fanns hon på Bäne Krusagården i Hol. Flyttade sedan till Arentorp och 1822 till Alingsås. 1831 kommer hon hit till Österås med sin make. Död på Österås i bröstlidande. "I sonens bröd"

Deras barn:

1. Anna Stina (1831-1856) Född på Österås. Dopvittnen från Olofstorp i Bälinge (bl a Johan Svärd) och från Mellombacken, Hol. Hon är piga i Olofstorp, Bälinge 1848-1849. Anna Stina flyttar till Gislatorp, Bälinge 1850. Kom tillbaka hit 1852 från Alingsås. Dog i Mölnlycke, Råda, av rödsot.

2. Anders Petter (1832-1907) Dopvittnen från Oryd, Holskaryd, Westerås, Österås, Heden i Alingsås. Till Bälinge 1850. Till Alingsås 1852. Från Alingsås 1857. Till Alingsås 1858. Till Horla 1866. Han är dräng i Horla Mellomgård när han år 1879 gifter sig med änkan Klara Olofsdotter (1832-1916) som bor i torpet Åbacka i Nåruna och som har två barn sedan tidigare. De bor kvar där som inhyses resten av sina liv. Han död av "bröstsjukdom".

3. Svante (1834-1913) Dopvittnen från Österås, Bälinge (soldat Svärd), Kärtared Västergård, Horla. Tar över Österås, se nedan.

4. Carl (1837-1920) Dopvittnen från Oryd och Dammbacken. Till Bälinge 1854. Tillbaka från Alingsås 1855. Lysning 1866 med Johanna Andreasdotter (1839-1923) från Bäne Krusagården i Hol. De bildade familj på Jonstorp Mellomgård, Hol. Blev ägare till 1/8 Horla Mellomgård 1874. Flera av deras barn emigrerade till Amerika. En son tog över gården i Horla.

5. Johannes (1841-1908) Dopvittnen från Oryd och Källeberg. Till Oryd 1860. Till Dammbacken, Horla 1865. Nu heter han **Andersson Engblom**. Till Amerika 1868. Kom tillbaka från Amerika 1889. Till Göteborgs Hospital 1907. Dog där 1908 i lunginflammation.

Andreas Olofsson (1817-1863) född i Kärtared Mellomgård, Horla, är dräng här 1835-1836. Han var av Rydet-släkten och blev hemmansägare och bildade familj i Kärtared Mellomgård, Horla.

Från 1834 bor här Anders Svenssons mor, änkan **Ingeborg Andersdotter** (1767-1839). Hon dör av ålderdomsbräcklighet.

Som dräng finns här 1831-1834 **Johannes Andersson** (1814-1847) som varit placerad här tidigare. Se ovan. Han återkommer hit 1846 och gifter sig 1847 med änkan Christina Andersdotter (1806-1874) men han dör här redan efter 4 månaders äktenskap, i bröstvärk. De får en dotter tillsammans:

Johanna Johannesdotter (1847-1927) Född på Österås. Till Alingsås stad 1865. Är piga i Hus nr. 92 hos Rådmannen Nyman till 1866. Från Alingsås 1867. Osäkert var hon tar vägen sedan.

År 1865 gifter sig, se ovan,

Svante Andersson (1834-1913) med

H. **Anna Lena Andersdotter** (1835-1909) från Holskaryd undantag. Hennes föräldrar hade ägt Holskaryd från 1835.

Deras barn:

1. Emma (1867-1918) Dopvittnen från Mellombacken. Emma arbetar som tjänarinna i Stockholm med dör på Stockholms Gamla Sjukhem i cancer. Ogift.

2. Ada (1869-) Dopvittnen från Lunneberg. Till Amerika 1887.

3. Johan (1872-1875) Dopvittnen från Holskaryd. Död 3 år gammal av okänd orsak. Familjen till Finnatorp, Horla 1875. De äger 1/25 av Finnatorp. Bor där livet ut.

1884-1930

Österås verkar ha stått tomt mellan 1875-1884.

Nästa familj:

De kommer från Torpet Källeberg som ligger i närheten. Se detta torp nr 28.

Anders Jönsson (1807-1888) Född i Fjäderåsen, Närke. Död här på Österås.

H. **Johanna Johansdotter** (1826-1918) Född i Smedesgården, Horla. Död på Österås.

Deras barn som kommer med från torpet Källeberg är de två första:

1. **Emma Christina Andersdotter** (1866-) Till Amerika 1886.

2. **Johan August Andersson** (1852-1931) Tar över som arrendator av Österås.

År 1913 har han 3 kor, 2 får, 1 lamm, 1 gris och 15 höns. Se nedan.

Död 1931 i Kärtared Östergården, Horla. (troligtvis är det han)

Senare kommer:

3. **Aron Andersson** (1858-1937) Till Närke 1873. Till Amerika 1887. Återkom 1891. Ägare av Hol Berget 1893. Dör där.

4. År 1918-1919 bor här sonen jordbruksarbetare **Alfred Andersson** (1861-1947). Född på Källeberg. Han har en tid varit ägare på Laggen i Alingsås Landsförsamling. Flyttar till Olofstorp, Bälinge. Död där 1947. Ogift.

År 1924 kommer **Alma Eliasson** (1865-1943) från Norra Ållebacken nr 14 (se detta torp) som hushållerska. Hon lever sina sista år på Högekulle, osäkert när hon flyttade dit.

Troligtvis är torpet Österås tomt runt 1930. Enligt hembygdsforskare Eric Carlsson revs torpet 1933.

Lokalundersökning 1913, SCB. Från Riksarkivet.

Å denna blankett meddelade uppgifter få ej begagnas för taxering eller beskattning utan av- N: 618.
givas endast för statistiska ändamål.

Lokalundersökning år 1913

i Hol socken Närke län hush.-sällsk.

Gården-Lägenheten Torpet Österås Jordreg.-nr

Ägare Bone Engelsman Brukare J. A. Andersson

Hingstar vid 4 år o. däröver	Arbets- hästar.	Vagns- och ridhästar.	Ungghästar (vid 1 till 3 år).	Föl.	Oxar.	Tjurar.	Kor.	Ugnödt.	Kalvar.	Beggar och tackor.	Lamm (under 1 år).	Getter.	Killingar (under 1 år).	Avelssvin. Far- gullar.	Moder- suggor.	Grisar (under 4 mån.).	Höns.	Annat fläderla.	Bi- samhallen.
							3				2	1				1	15		

Uppgift lämnad den 11/7 av Andersson Brukningsdelen besökt ej besökt.

Egendomens hela areal (utan vatten):	Hekt- ar.	Växtslag.	Areal. Hekt- ar.	Utsäde.		Skörd föregä- ende år. Kg.	V ä x t s l a g.	Areal. Hekt- ar.	Skörd föregä- ende år. Kg.
				Kg. pr har.	Kg.				
Trädgård	3.5	Höstvete	0.4	-	100	600	Sockerbetor		
Åker och annan od- lad jord	0.4	Höstråg					Foderrotfrukter		
Naturlig äng	-	Vårvete							
Skogs- o. hagmark	-	Vårråg							
Övrig mark	0.1	Korn					Odlad jord för höskörd	0.7	2300
Summa areal (utan vatten)	4-	Havre	1.5	-	420	2000	» » för gräs o. d. till bete o. grönfoder		
Nyodling under senas- te fem år	-	Blandsäd		-	50	-	» » för säd till bete o. grönfoder	0.2	
Av åkerjorden äro täckdikade	-	Ärter					Ren träda	0.4	
Begagnade torvmossar: till torvströ	-	Bönor					Obrukad åkerjord		
till bränsle	-	Vicker					S:a åker o. annan odlad jord	3.5	
		Potatis	0.3	-	400	2600	Naturlig äng, använd för slätter	0.4	800

130611
Svinn HSB

Häradskartan 1890-97.

Man ser att det gick en väg från torpet Österås nedför det branta berget till gården Oryd. Den vägen är idag borta.

